Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

21 март 2019 година*

„Преюдициално запитване — Възлагане на обществени поръчки — Директива 2014/24/ЕС — Член 10, буква з) — Специални изключения за поръчки за услуги — Услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности — Организации или сдружения с нестопанска цел — Услуги за превоз на пациенти с линейка — Квалифициран медицински транспорт“

По дело C-465/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Düsseldorf (Върховен областен съд Дюселдорф, Германия) с акт от 12 юни 2017 г., постъпил в Съда на 2 август 2017 г., в рамките на производство по дело

Falck Rettungsdienste GmbH,

Falck A/S

срещу

Stadt Solingen,

в присъствието на:

Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV

Malteser Hilfsdienst eV

Deutsches Rotes Kreuz, Kreisverband Solingen,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: M. Vilaras, председател на четвърти състав, изпълняващ функцията на председател на трети състав, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan и D. Šváby (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 5 септември 2018 г.,

* Език на производството: немски.

като има предвид становищата, представени:

– за Falck Rettungsdienste GmbH и Falck A/S, от P. Friton и H.-J. Prieß, Rechtsanwälte,

– за Stadt Solingen, от H. Glahs, Rechtsanwältin, както и от M. Kottmann и M. Rafii, Rechtsanwälte,

– за Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV, от J.-V. Schmitz и N. Lenger, Rechtsanwälte, както и от J. Wollmann, Rechtsanwältin,

– за Malteser Hilfsdienst eV, от W. Schmitz-Rode, Rechtsanwalt,

– за Deutsches Rotes Kreuz, Kreisverband Solingen, от R. M. Kieselmann и M. Pajunk, Rechtsanwälte,

– за германското правителство, от T. Henze и J. Möller, в качеството на представители,

– за румънското правителство, от C.-R. Canțăr и R. H. Radu, както и от R. I. Hațieganu и C.-M. Florescu, в качеството на представители,

– за норвежкото правителство, от M. R. Norum и K. B. Moen, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от A. C. Becker, както и от P. Ondrůšek, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 ноември 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 10, буква з) от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 2014 г., стр. 65).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Falck Rettungsdienste GmbH и Falck A/S, Stadt Soligen (град Солинген, Германия) във връзка с прякото възлагане на обществена поръчка „Услуги за спешна помощ в Солинген проект № V16737/128“, обособени позиции 1 и 2 (наричана по-нататък „спорната обществена поръчка“), без предварително публикуване на обявление в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Правна уредба

Директива 2014/24

3 Съображения 28, 117 и 118 от Директива 2014/24 гласят следното:

„(28) Настоящата директива следва да не се прилага за определени услуги при спешни случаи, когато те се осигуряват от организации или от сдружения с нестопанска цел, тъй като ще е трудно да се запази особеното естество на тези организации, в случай че доставчиците на услуги трябва да бъдат избирани в съответствие с процедурите, предвидени в настоящата директива. Изключението обаче следва да не надхвърля строго необходимото.

Ето защо следва изрично да се предвиди, че услугите за превоз на пациенти с линейка не са изключени. Освен това във връзка с това е необходимо да се поясни, че група 601 „Услуги на сухопътния транспорт“ по CPV [Common Procurement Vocabulary „Общ терминологичен речник, свързан с обществените поръчки“] не обхваща услугите за превоз с линейки, които са обхванати от клас 8514 по CPV. Ето защо следва да се поясни, че за услугите, обхванати от код 85143000-3 по CPV, които се състоят само от услуги за превоз на пациенти с линейка, следва да се прилага специалният режим, предвиден за социални и други специфични услуги (наричан по-долу „облекченият режим“). Поради това за смесените поръчки за предоставяне на услуги за превоз с линейка по принцип също ще се прилага облекченият режим, ако стойността на услугите за превоз на пациенти с линейка надвишава стойността на другите услуги за превоз с линейка.

[…]

(117) Опитът показва, че редица други услуги, като услуги по аварийно-спасителни операции, противопожарно обслужване и обслужване на затвори, обикновено представляват известен трансграничен интерес едва от момента, в който придобиват достатъчна критична маса поради относително високата си стойност. Доколкото не са изключени от обхвата на настоящата директива, те следва да бъдат включени в обхвата на облекчения режим. Доколкото предоставянето им действително се основава на поръчки, други категории услуги, като услугите, предоставяни от органите на централната власт, или предоставянето на услуги на населението, обикновено има вероятност да представляват трансграничен интерес над минималния праг от 750 000 EUR, поради което за тях следва да се прилага единствено облекченият режим.

(118) За да се осигури непрекъснатост на обществените услуги, настоящата директива следва да дава възможност участието в процедурите за възлагане на обществени поръчки за определени здравни и социални услуги, както и услуги в сферата на културата да може да бъде запазено за организации, основани на собствеността или на активното участие на служителите в управлението, както и за съществуващи организации като кооперации, които да участват в доставката на тези услуги на крайните потребители. Обхватът на тази разпоредба се ограничава специално до определени здравни, социални и свързани с тях услуги, определени образователни и учебно-тренировъчни услуги, библиотечни, архивни, музейни и и други услуги в сферата на културата, и услуги за домакинствата, и няма за цел да включва изключенията, предвидени от настоящата директива. Тези услуги следва да попадат единствено в обхвата на облекчения режим“.

4 Член 10, буква з) от посочената директива, озаглавен „Специални изключения за поръчки за услуги“, гласи следното:

„Настоящата директива не се прилага за обществени поръчки за услуги при:

[…]

з) услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности, които се предоставят от организации или сдружения с нестопанска цел и които попадат в обхвата на кодове 75250000-3 [услуги по пожарна и аварийна безопасност], 75251000-0 [услуги по пожарна безопасност], 75251100-1 [услуги по гасене на пожари], 75251110-4 [услуги, свързани с предотвратяване на пожари], 75251120-7 [услуги, свързани с борба срещу горски пожари], 75252000-7 [услуги по аварийна безопасност], 75222000-8 [услуги в областта на гражданската защита], 98113100-9 [услуги, свързани с ядрената безопасност] и 85143000-3 [услуги за превоз с линейка] по CPV, с изключение на услугите за превоз на пациенти с линейка;

[…]“.

5 Глава I, която се отнася до„[с]оциални и други специфични услуги“, от дял III, озаглавен „Специални режими за възлагане на обществени поръчки“, обхваща членове 74—77 от посочената директива.

6 Съгласно член 77 от Директива 2014/24, озаглавен „Запазени поръчки за определени услуги“:

„1. Държавите членки могат да предвидят възможност възлагащите органи да запазят правото за организации да участват в процедури за възлагане на обществена поръчка изключително за онези здравни, социални и културни услуги, посочени в член 74, попадащи под кодове 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, от 85000000-9 до 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4 и 98133110-8 по CPV.

2. Всяка организация по параграф 1 трябва да отговаря на всички условия по-долу:

а) целта ѝ е изпълнение на задачи по предоставяне на обществена услуга във връзка с доставката на услугите по параграф 1;

б) печалбата ѝ се реинвестира с оглед на постигането на целите на организацията. Когато печалбата се разпределя или преразпределя, това следва да се извършва съобразно участието;

в) структурата на управление или собственост на организацията, изпълняваща поръчката, се основава на принципите на собственост или участие на служителите или изисква активното участие на служители, потребители или заинтересовани страни; и

г) съответният възлагащ орган не е възлагал поръчка на организацията за въпросните услуги съгласно настоящия член през последните три години.

[…]“.

Германското право

7 Член 107, параграф 1, точка 4 от Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (Закон срещу ограниченията на конкуренцията) от 26 юни 2013 г. (BGBl. I, стр. 1750) в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „GWB“), гласи следното:

„Общи изключения

1. Тази [четвърта] част не се прилага към възлагането на обществени поръчки, нито към предоставянето на концесии:

[…]

(4) относно услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности, които се предоставят от организации или сдружения с нестопанска цел и които попадат в обхвата на кодове 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 и 85143000-3 по CPV, с изключение на услугите за превоз на пациенти с линейка; Организации или сдружения с нестопанска цел по смисъла

на тази точка са по-специално сдружения за оказване на помощ, които са признати за организации за гражданска отбрана и гражданска защита съгласно правото на Федералната република или на федерална провинция“.

8 Съгласно член 2, параграф 1 от Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (Rettungsgesetz NRW — RettG NRW) (Закон на Северен Рейн-Вестфалия за спешната помощ, както и за неотложната помощ и превоз с линейка от предприятията) от 24 ноември 1992 г., услугите за спешна помощ обхващат неотложната помощ, превоза с линейка и грижата за голям брой ранени или болни при извънредни вредоносни събития. Член 2, параграф 2, първо изречение от посочения закон предвижда, че целта на неотложната помощ е да се предприемат животоспасяващи мерки за спешни пациенти на място, те да бъдат приведени в състояние, позволяващо транспортиране, и като се запази възможността за транспортиране и се предотврати влошаване на тяхното състояние, да бъдат превозени до подходяща болница за по-нататъшни грижи с линейки за оказване на спешна медицинска помощ от лекар или с линейки за оказване на спешна долекарска помощ. Съгласно член 2, параграф 3 от посочения закон целта на превоза с линейка е да се предостави специализирана помощ на болни, ранени или други нуждаещи се от помощ лица, необхванати от член 2, параграф 2 от същия закон, включително като ги превози с линейка под надзора на квалифициран персонал.

9 В член 26, параграф 1, второ изречение от Zivilschutz- und Katastrophenhilfegesetz (Закон за гражданска защита и помощ в случай на бедствия) от 25 март 1997 г. (BGBl. I, стр. 726) в редакцията му, приложима към спора в главното производство (наричан по-нататък „Законът за гражданска защита“), се предвижда, че особено подходящи за съдействие при изпълнение на задачи съгласно този закон са Arbeiter-Samariter-Bund (Сдружение на работниците самаряни), Deutsche Lebensrettungsgesellschaft (Германско дружество за спасителна дейност), Deutsche Rote Kreuz (Германски червен кръст), Johanniter-Unfall Hilfe (Организация на доброволци „Св. Йоан“) и Malteser-Hilfsdienst (служба за помощ към Малтийския орден).

10 Член 18, параграф 1, първо изречение и параграф 2 от Gesetz über den Brandschutz, die Hilfeleistung und den Katastrophenschutz (Закон за защита от пожари, оказване на помощ и гражданска защита) от 17 декември 2015 г. (наричан по-нататък „Закон за защита от пожари“) гласи следното:

„(1) Частните сдружения за оказване на помощ помагат при нещастни случаи и обществени бедствия, състояния с необходимост от силна интервенция и бедствия, в случай че са декларирали готовност за съдействие пред висшия надзорен орган и последният е установил общата годност за съдействие и необходимост от съдействието (признати организации за оказване на помощ). […]

2. За организациите, посочени в член 26, параграф 1, второ изречение от [Закона за гражданска защита], не е необходима декларация за готовност за съдействие или общо установяване на годността“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

11 През март 2016 г. град Солинген решава да поднови възлагането на обществена поръчка за общински услуги за спешна помощ за срок от пет години. Проектът за поръчката по-специално се отнася до използването на общински линейки, от една страна, за интервенции за оказване на спешна медицинска помощ с основна задача грижа и обслужване на спешни пациенти от медицински специалисти, подпомагани от парамедик, и от друга страна, за медицински транспорт с основна задача грижа и обслужване на пациенти от парамедици, подпомагани от санитар.

12 Град Солинген не е публикувал обявление за обществена поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз*. Вместо това на 11 май 2016 г. той отправя покани за представяне на оферти до четири сдружения за оказване на помощ, включително до трите встъпили страни пред запитващата юрисдикция.

13 След получаване на офертите на Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV и на Malteser Hilfsdienst eV са били възложени по една от двете обособени позиции, съставляващи спорната обществена поръчка.

14 Falck Rettungsdienste, който е доставчик на услуги за спешна и болнична помощ, както и групата Falck A/S, към която принадлежи Falck Rettungsdienste (наричани по-нататък заедно „Falck и др.“), упрекват град Солинген, че е възложил спорната обществена поръчка, без предварително да е публикувал обявление за обществена поръчка в *Официален вестник на Европейския съюз*. Falck и др. подават пред Vergabekammer Rheinland (Комисия по обществени поръчки на Райнланд, Германия) жалба, с която искат да се установи, че с възлагането на обществената поръчка са нарушени техните права и че град Солинген е бил длъжен, в случай че поддържа намерението си за провеждане на спорната обществена поръчка, да я възложи след провеждане на процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно правото на Съюза.

15 С решение от 19 август 2016 г. посочената комисия отхвърля жалбата като недопустима.

16 Falck и др. подават жалба срещу решението на Комисията по обществени поръчки на Райнланд пред Oberlandesgericht Düsseldorf (Върховен областен съд Дюселдорф, Германия). Те упрекват горепосочената комисия, че не е тълкувала член 107, параграф 1, точка 4, първо изречение от GWB, чийто текст съвпада изцяло с член 10, буква з) от Директива 2014/24, по начин, който е в съответствие с посочената директива.

17 Пред Oberlandesgericht Düsseldorf (Върховен областен съд Дюселдорф) Falck и др. твърдят, че разглежданите в главното производство услуги за спешна помощ не представляват услуги, свързани с предотвратяване на опасности. Понятието „предотвратяване на опасности“ препраща единствено към предотвратяването на опасности, свързани с големи групи от хора в извънредни ситуации, така че то няма самостоятелно значение и не обхваща предотвратяването на опасности за живота и здравето на отделни лица. От това следва, че квалифицираният медицински транспорт, който включва освен услуга по транспортиране и грижа от парамедик, подпомаган от санитар (наричан по-нататък „квалифициран медицински транспорт“), не е обхванат от изключението, предвидено от член 10, буква з) от Директива 2014/24, тъй като представлява единствено услуга за превоз на пациенти с линейка.

18 Освен това националният законодател не би могъл да реши, че трите встъпили страни пред запитващата юрисдикция са организации или сдружения с нестопанска цел само поради факта че съгласно националното право те се считат за сдружения за оказване на помощ в съответствие с член 107, параграф 1, точка 4, второ изречение от GWB. Всъщност условията, от които съгласно правото на Съюза зависи квалифицирането като „организация с нестопанска цел“ са завишени с оглед на решения от 11 декември 2014 г., Azienda sanitaria locale № 5 „Spezzino“ и др. (C-113/13, EU:C:2014:2440) и от 28 януари 2016 г., CASTA и др. (C-50/14, EU:C:2016:56), или поне с оглед на член 77, параграф 1 от Директива 2014/24.

19 Запитващата юрисдикция приема, че подадената от Falck и др. жалба би могла да бъде уважена, ако поне едно от условията, необходими за прилагане на изключението, предвидено в член 107, параграф 1, точка 4 от GWB, не е било изпълнено. Следователно е следвало да се определи, първо, дали спорната обществена поръчка се отнася до услуги, свързани с предотвратяване на опасности, второ, от кой момент условията, които се изискват за получаване на статут на

организация или сдружение с нестопанска цел, се смятат за изпълнени, и трето, естеството на услугите, които се включват в използвания в тази разпоредба израз „услугите за превоз на пациенти с линейка“.

20 Според запитващата юрисдикция, докато гражданската отбрана обхваща непредвидими събития с големи вредоносни последици в мирно време, с гражданската защита се цели защита на гражданското население в случай на война. Понятието „услуги, свързани с предотвратяване на опасности“ обаче може да включва услуги, свързани с предотвратяване на опасности за живота и здравето на отделни лица, когато те са мобилизирани за справяне с непосредствена опасност, свързана с обикновени рискове, като огън, болести или злополуки. Такова тълкуване на понятието „предотвратяване на опасности“ се налага още повече поради факта че подкрепяното от Falck и др. тясно разбиране на понятието не му придава собствено нормативно съдържание, тъй като то се смесва както с понятието за „гражданска отбрана“, така и с това за „гражданска защита“.

21 Освен това целта на изключението, предвидено в член 10, буква з) от Директива 2014/24, така както е пояснена в съображение 28, първо изречение от посочената директива, е да позволи на организациите с нестопанска цел да продължат да осъществяват дейност в областта на услугите при спешни случаи за благото на гражданите, без да се подлагат на риск да бъдат изключени от пазара, тъй като конкуренцията от страна на стопански предприятия е твърде голяма. Тъй като организациите и сдруженията с нестопанска цел обаче основно действат в областта на ежедневната спешна помощ в полза на отделни лица, това изключение не би постигнало целта си, ако се прилага само към услуги, свързани с предотвратяване на мащабни бедствия.

22 Запитващата юрисдикция също така иска да се установи дали правилото, закрепено в член 107, параграф 1, точка 4, второ изречение от GWB, е съвместимо с понятието „организации или сдружения с нестопанска цел“, което е посочено в член 10, буква з) от Директива 2014/24, доколкото законовото признаване като организации на гражданската защита и гражданската отбрана в съответствие с националното право не зависи непременно от това дали организацията е с нестопанска цел.

23 В това отношение запитващата юрисдикция изпитва съмнения относно довода на Falck и др., че организация с нестопанска цел трябва да отговаря на други условия, произтичащи от член 77, параграф 2 от Директива 2014/24, и дори от решенията от 11 декември 2014 г., Azienda sanitaria locale № 5 „Spezzino“ и др. (C-113/13, EU:C:2014:2440) и от 28 януари 2016 г., CASTA и др. (C-50/14, EU:C:2016:56).

24 Запитващата юрисдикция също така отбелязва, че услугите, свързани с предотвратяване на опасности, които попадат в обхвата на код 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV, са включени в изключението, предвидено в член 10, буква з) от Директива 2014/24 (наричано по-нататък „изключението“), с изключение на услугите за превоз на пациенти с линейка (наричани по-нататък „насрещното изключение“). В това отношение възниква въпросът дали под насрещното изключение се има предвид единствено превоз на пациент с линейка без каквото и да било медицинско обслужване, или то обхваща и квалифициран медицински транспорт, при който пациентът получава медицинска помощ.

25 При тези обстоятелства Oberlandesgericht Düsseldorf (Върховен областен съд, Дюселдорф) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Представляват ли обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, от една страна, и обслужването и грижата за пациенти в линейка за транспортиране на пациенти от парамедик/санитар, от друга страна, „услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности“ по смисъла на член 10, буква з) от Директива

[2014/24], обхванати от кодове 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) и 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV (Общ терминологичен речник, свързан с обществените поръчки)?

2) Може ли член 10, буква з) от Директива [2014/24] да се разбира в смисъл, че „организации или сдружения с нестопанска цел“ включват по-специално сдруженията за оказване на помощ, признати съгласно националното право за организации за гражданска защита и гражданска отбрана?

3) Представляват ли „организациите или сдруженията с нестопанска цел“ по смисъла на член 10, буква з) от Директива [2014/24] организации или сдружения, които имат за цел изпълнението на задачи по предоставяне на обществени услуги, нямат търговски цели и евентуалната им печалба се реинвестира с оглед на постигането на целите на организацията?

4) Представлява ли превозът на пациент с линейка за транспортиране на пациенти, придружен само от парамедик/санитар (т.нар. квалифициран медицински транспорт) „превоз на пациенти с линейка“ по смисъла на член 10, буква з) от Директива [2014/24], който не се обхваща от изключението и за който се прилага Директива [2014/24]?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и четвъртия въпрос

26 Най-напред следва да се отбележи, подобно на запитващата юрисдикция, че обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик и квалифицираният медицински транспорт не представляват нито „услуги, свързани с гражданската отбрана“, нито „услуги, свързани с гражданската защита“.

27 Поради това следва да се приеме, че с първия и четвъртия въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 10, буква з) от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, че от една страна, обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, и от друга страна, квалифицираният медицински транспорт попадат в обхвата на понятието „услуги, свързани с предотвратяване на опасности“, и съответно на код 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) и код 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV, и следователно, че те са изключени от приложното поле на тази директива, или дали тези услуги са „услуги за превоз на пациенти с линейка“, за които следва да се прилага специалният режим, предвиден за социални и други специфични услуги.

28 Следва да се подчертае, че Директива 2014/24 не дава определение на понятието „предотвратяване на опасности“ и че съгласно постоянната съдебна практика както от изискването за еднакво прилагане на правото на Съюза, така и от принципа за равенство следва, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държава членка с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи самостоятелно и еднакво тълкуване навсякъде в Европейския съюз, което трябва да бъде направено, като се отчитат контекстът на разпоредбата и целта на разглежданата правна уредба (вж. по-специално решения от 18 януари 1984 г., Ekro, 327/82, EU:C:1984:11, т. 11 и от 19 септември 2000 г., Linster, C-287/98, EU:C:2000:468, т. 43).

29 Въпреки че понятията „гражданска защита“ и „гражданска отбрана“ препращат към положения, които са свързани с всеобщо бедствие, като например земетресение, цунами или пък война, от това не следва непременно, че понятието за „предотвратяване на опасности“, което също е посочено в член 10, буква з) от Директива 2014/24, трябва да има такова колективно измерение.

30 Всъщност както от буквалното, така и от систематичното тълкуване на член 10, буква з) от Директива 2014/24 следва, че „предотвратяването на опасности“ се отнася както за опасностите, засягащи групи от хора, така и за опасностите, засягащи отделни лица.

31 Първо, самият текст на тази разпоредба препраща към различни кодове по CPV, които са свързани с опасности, без да се прави разлика дали те засягат групи от хора или отделни лица. Същото се отнася и за кодове 75250000-3 (услуги по пожарна и аварийна безопасност), 75251000-0 (услуги по пожарна безопасност), 75251100-1 (услуги по гасене на пожари), 75251110-4 (услуги, свързани с предотвратяване на пожари) по CPV, и по-конкретно с оглед на предмета на делото по главното производство — за кодове 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) и 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV.

32 Второ, да се изисква предотвратяването на опасности да има колективно измерение би лишило този израз от собственото му съдържание, понеже в такъв случай това понятие би се смесвало систематично или с гражданската защита, или с гражданската отбрана. Когато обаче са възможни различни тълкувания на разпоредба от правото на Съюза, предимство трябва да се отдаде на тълкуването, което може да запази нейния полезен ефект (решение от 24 февруари 2000 г., Комисия/Франция, C-434/97, EU:C:2000:98, т. 21).

33 Трето, от систематична гледна точка това тълкуване на член 10, буква з) от Директива 2014/24 се потвърждава и от съображение 28. Всъщност първото изречение на това съображение гласи, че „[н]астоящата директива следва да не се прилага за определени услуги при спешни случаи, когато те се осигуряват от организации или от сдружения с нестопанска цел, тъй като ще е трудно да се запази особеното естество на тези организации, в случай че доставчиците на услуги трябва да бъдат избирани в съответствие с процедурите, предвидени в настоящата директива“. В това отношение следва да се посочи, че изключението при прилагането на тази директива не се ограничава само до услугите при спешни случаи, предоставяни при възникването на опасности, засягащи групи от хора. Освен това, както става ясно от акта за преюдициално запитване, се налага изводът, че основната дейност на разглежданите в делото по главното производство сдружения за оказване на помощ е свързана с услуги при спешни случаи, които по принцип са свързани с индивидуални и ежедневни интервенции. Всъщност именно благодарение на натрупания опит при предоставянето на услугите на ежедневна спешна помощ посочените организации или сдружения с нестопанска цел биха могли според запитващата юрисдикция да бъдат оперативни, когато трябва да предоставят услуги, свързани с „гражданската защита“ и с „гражданската отбрана“.

34 Четвърто, както германското правителство поддържа в писменото си становище, ако предотвратяването на опасности, а следователно и общото изключение по член 10, буква з) от Директива 2014/24, е ограничено само до интервенции по оказване на спешна помощ при извънредни ситуации, законодателят на Съюза не би посочил обикновения транспорт с линейка в насрещното изключение. В това отношение, както посочва генералният адвокат в точка 48 от заключението си, следва да се приеме, че ако законодателят на Съюза е счел за необходимо да спомене „услугите за превоз на пациенти с линейка“, това е така, защото в противен случай тези услуги би трябвало да се считат за включени в изключението, предвидено в посочената разпоредба.

35 От това следва, че целта, посочена в съображение 28 от Директива 2014/24, няма да бъде постигната, ако понятието „предотвратяване на опасности“ трябва да бъде разбирано като включващо само предотвратяването на опасности, засягащи групи от хора.

36 С оглед на изложените по-горе съображения следва да се приеме, че както обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, така и квалифицираният медицински транспорт попадат в обхвата на понятието „предотвратяване на опасности“ по смисъла на член 10, буква з) от Директива 2014/24.

37 Следователно остава да се определи дали тези две услуги са обхванати от някой от кодовете по CPV, изброени в посочената разпоредба.

38 Най-напред следва да се разгледа структурата на член 10, буква з) от Директива 2014/24, в която се съдържа изключение и насрещно изключение. Всъщност тази разпоредба изключва от обхвата на класическите правила за възлагане на обществени поръчки обществените поръчки за услуги относно услуги, свързани с гражданска отбрана, гражданска защита и предотвратяване на опасности, при изпълнението на две условия: тези услуги да са включени в кодовете по CPV, посочени в тази разпоредба, и те да се предоставят от организации или сдружения с нестопанска цел. Това изключение от прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки обаче съдържа насрещно изключение, в смисъл че от изключението не се ползват услугите за превоз на пациенти с линейка, които попадат в обхвата на опростения режим за възлагане на обществени поръчки, предвиден в членове 74—77 от Директива 2014/24.

39 Както е видно от съображение 28 от Директивата, целта на изключението е да се запази особеното естество на организациите или сдруженията с нестопанска цел, като се избегне спрямо тях да се прилагат предвидените в посочената директива процедури. От друга страна, същото съображение гласи, че това изключение следва да не надхвърля строго необходимото.

40 В този контекст и както по същество посочва генералният адвокат в точка 64 от заключението си, несъмнено обслужването и грижата за спешни пациенти, които освен това се осигуряват в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, попада в обхвата на код 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) по CPV.

41 Ето защо следва да се прецени дали квалифицираният медицински транспорт също би могъл да попадне в обхвата на този код или на код 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV.

42 В това отношение от формулировката на първия преюдициален въпрос изглежда, че квалифицираният медицински транспорт не съответства на превоза на спешни пациенти. Всъщност, както отбелязва генералният адвокат в точка 33 от заключението си, запитващата юрисдикция разграничава обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от обслужването и грижата за пациенти в линейка за транспортиране на пациенти от парамедик/санитар. Поради това следва да се приеме, че последният случай на обслужване и грижа, който запитващата юрисдикция определя като квалифициран медицински транспорт, не се извършва с линейка за оказване на спешна медицинска помощ, с цялото медицинско специализирано оборудване, което това включва, а с линейка, която може да бъде просто превозно средство, използвано за транспортиране.

43 От член 10, буква з) от Директива 2014/24 във връзка със съображение 28 обаче е видно, че от изключението от правилата за възлагане на обществени поръчки, предвидено в тази разпоредба в полза на услуги, свързани с предотвратяване на опасности, могат да се ползват само някои услуги при спешни случаи, които се предоставят от организации или сдружения с нестопанска цел, както и че то не трябва да надхвърля строго необходимото.

44 Следователно неприлагането на правилата за възлагане на обществени поръчки, предвидено в член 10, буква з) от посочената директива, е неразривно свързано с наличието на услуга при спешни случаи.

45 От това следва, че присъствието на квалифициран персонал в линейка не е достатъчно само по себе си, за да се установи наличието на услуга за превоз с линейка, включена в код 85143000-3 по CPV.

46 Независимо от това спешният характер може да се установи, поне потенциално, когато е необходимо да се превози пациент, чието здравословно състояние има опасност да се влоши по време на посочения превоз. Само при тези условия квалифицираният медицински транспорт може да влезе в приложното поле на изключението от прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки, предвидено в член 10, буква з) от Директива 2014/24.

47 В това отношение следва да се подчертае, че по време на съдебното заседание пред Съда както град Солинген, така и германското правителство по същество твърдят, че квалифицираният медицински транспорт се характеризира с факта, че поради здравословното състояние на пациента извънредна ситуация може да възникне по всяко време в превозното средство, използвано за транспортиране.

48 Следователно, тъй като има опасност здравословното състояние на пациента да се влоши по време на превоза му, в превозното средство трябва да се намират лица, които са надлежно обучени да предоставят първа помощ, за да могат да обслужват пациента и при необходимост да му предоставят спешни медицински грижи, от които той би могъл да има нужда.

49 Освен това следва да се уточни, че опасността от влошаване на здравословното състояние на пациента по принцип трябва да се преценява обективно.

50 От това следва, че квалифицираният медицински транспорт може да представлява „услуга за превоз с линейка“, която попада в обхвата на код 85143000-3 по CPV, посочен в член 10, буква з) от Директива 2014/24, само когато, от една страна, той действително се осигурява от лица, които са надлежно обучени да предоставят първа помощ, и от друга страна, се отнася до пациент, чието здравословно състояние има опасност да се влоши по време на посочения превоз.

51 При това положение на първия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 10, буква з) от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденото в него изключение от прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки включва обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, обхванати от код 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) по CPV, както и квалифицирания медицински транспорт, обхванат от код 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV, доколкото квалифицираният медицински транспорт действително се осигурява от лица, които са надлежно обучени да предоставят първа помощ, и се отнася до пациент, чието здравословно състояние има опасност да се влоши по време на този превоз.

По втория и третия въпрос

52 С втория и третия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 10, буква з) от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, от една страна, че не допуска сдружения за оказване на помощ, признати съгласно националното право за организации за гражданска защита и гражданска отбрана, да се считат за „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на тази разпоредба, доколкото признаването на статут на сдружение за оказване на помощ съгласно националното право не зависи от преследването на нестопанска цел, и от друга страна, че организациите или сдруженията, които имат за цел изпълнението на социални дейности, нямат търговска цел и

реинвестират евентуалната си печалба с оглед на постигането на целта на организацията или сдружението, представляват „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на посочената разпоредба.

53 На първо място, достатъчно е да се констатира, че от самия акт за преюдициално запитване е видно, че законовото признаване на статута на организации на гражданска защита и гражданска отбрана от страна на германското право на основание член 107, параграф 1, точка 4, второ изречение от GWB не зависи непременно от това дали съответната организация е с нестопанска цел.

54 Всъщност в член 26, параграф 1, второ изречение от Закона за гражданска защита само се отбелязва, че особено подходящи за съдействие при изпълнение на задачи съгласно този закон са Сдружението на работниците самаряни, Германското дружество за спасителна дейност, Германският червен кръст, Организацията на доброволци „Св. Йоан“ и службата за помощ към Малтийския орден. Издаденото по този начин на петте сдружения за оказване на помощ свидетелство за годност ги освобождава съгласно член 18, параграф 2 от Закона за защита от пожари от задължението да бъде констатирана общата им годност да участват в операции за оказване на спешна помощ или за оказване на помощ при нещастни случаи и обществени бедствия, при необходимост от силна интервенция и при катастрофи.

55 Освен това става ясно, че нито член 26, параграф 1, второ изречение от Закона за гражданската защита, нито член 18, параграф 2 от Закона за защита от пожари посочват дали и доколко нестопанската цел на дейността е взета предвид и дали тя е условие за признаването на статут на сдружение за оказване на помощ.

56 При тези обстоятелства предоставянето на статут на „организация на гражданска защита и гражданска отбрана“ от страна на германското право не би могло да гарантира със сигурност, че образуванията, които се ползват от този статут, не преследват стопанска цел.

57 Следва обаче да се подчертае, че в писменото си становище Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch-Land (регионална асоциация на провинция Бергиш на Сдружението на работниците самаряни) твърди, че под заплаха да ѝ бъде отнет статутът на организация с нестопанска цел дадено лице трябва съгласно член 52 от Abgabenordnung (Данъчен кодекс) да извършва трайно дейност, предназначена да подпомага безкористно обществеността в материалната, духовната или моралната сфера.

58 Във връзка с това запитващата юрисдикция следва да прецени дали член 107, параграф 1, точка 4, второ изречение от GWB във връзка с член 52 от Данъчния кодекс може да се тълкува в съответствие с изискванията, произтичащи от член 10, буква з) от Директива 2014/24.

59 На второ място, „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на член 10, буква з) от Директива 2014/24 представляват организациите или сдруженията, имащи за цел изпълнението на социални дейности, които нямат търговска цел, и реинвестиращи евентуалната си печалба с оглед на постигането на целта на организацията или сдружението.

60 В това отношение, както посочва генералният адвокат в точки 74—77 от заключението си, следва да се отбележи, че организациите или сдруженията с нестопанска цел, посочени в съображение 28 от Директива 2014/24, не трябва освен това да отговарят на условията, определени в член 77, параграф 2 от Директивата. Всъщност не са равностойни, от една страна, организациите и сдруженията, посочени в споменатото съображение 28, и от друга страна, „организации, основани на собствеността или на активното участие на служителите в управлението“, както и „съществуващи организации, като кооперации“, които са посочени в съображение 118 от същата директива. Поради тази причина също така не са равностойни член 10, буква з) от Директива 2014/24, който изключва определени дейности на организации

или сдружения с нестопанска цел от приложното поле на тази директива, и член 77 от посочената директива, който поставя определени дейности на организации, основани на собствеността или на активното участие на служителите в управлението им, и съществуващи организации, като кооперации, на облекчения режим, предвиден в членове 74—77 от Директива 2014/24.

61 При това положение на втория и третия въпрос следва да се отговори, че член 10, буква з) от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, от една страна, че не допуска сдружения за оказване на помощ, признати съгласно националното право за организации за гражданска защита и гражданска отбрана, да се считат за „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на тази разпоредба, доколкото признаването на статут на сдружение за оказване на помощ съгласно националното право не зависи от преследването на нестопанска цел, и от друга страна, че организациите или сдруженията, чиято цел е изпълнение на социални дейности, които нямат търговска цел и реинвестират евентуалната си печалба с оглед на постигането на целта на организацията или сдружението, представляват „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на посочената разпоредба.

По съдебните разноски

62 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) **Член 10, буква з) от Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 година за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО трябва да се тълкува в смисъл, че предвиденото в него изключение от прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки включва обслужването и грижата за спешни пациенти в линейка за оказване на спешна медицинска помощ от медицински специалист/парамедик, обхванати от код 75252000-7 (услуги по аварийна безопасност) по CPV (*Common Procurement Vocabulary* (Общ терминологичен речник, свързан с обществените поръчки), както и квалифицирания медицински транспорт, който освен услуга по транспортиране включва и обслужване и грижа за пациенти в линейка от парамедик, подпомаган от санитар, обхванати от код 85143000-3 (услуги за превоз с линейка) по CPV, доколкото посоченият квалифициран медицински транспорт действително се осигурява от лица, които са надлежно обучени да предоставят първа помощ, и се отнася до пациент, чието здравословно състояние има опасност да се влоши по време на този превоз.**

2) **Член 10, буква з) от Директива 2014/24 трябва да се тълкува в смисъл, от една страна, че не допуска сдружения за оказване на помощ, признати съгласно националното право за организации за гражданска защита и гражданска отбрана, да се считат за „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на тази разпоредба, доколкото признаването на статут на сдружение за оказване на помощ съгласно националното право не зависи от преследването на нестопанска цел, и от друга страна, че организациите или сдруженията, чиято цел е изпълнение на социални дейности, които нямат търговска цел и реинвестират евентуалната си печалба с оглед на постигането на целта на организацията или сдружението, представляват „организации или сдружения с нестопанска цел“ по смисъла на посочената разпоредба.**

Подписи